Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч.153 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЛИПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 10, 1979 No. 153. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ ЗУАДК-У

Філядельфія (ЗУАДК). — У суботу, 23-го червня ц. р., тут відбулася цілоденна нарада Екзекутиви і окремих референтів ЗУАДК, під час яких обговорено цілий ряд справ допомогового, організаційного і фінансового характеру, що стосуються до плянів і діяльности цієї найбільшої в діяспорі нашої харитативної установи.

Наради відкрив і ними проводив голова ЗУАДК д-р Олександер Білик. Він напочатку попросив присутніх вшанувати пам'ять померлого місяць тому директора Европейського представництва ЗУАДК Михайла Рудка, який протягом років сумлінно і фахово виконував свої нелегкі обов'язки.

У загальному звіті д-р Білик поінформував присутніх про засяг пророблено праці у діловому періоді. Загальні Збори ЗУАДК, що відбулися в квітні були дуже успішними. Участь у них взяли представники 52-ох зареєстрованих організацій, половина іх них крайового характеру. До нового проводу увійшло багато молодих і надійних людей, що скріплює сподівання на посилення активности ЗУАДК. Праця Управи зосереджувалась під знаком приїзду звільнених з тюрем СССР українських патріотів і в тому напрямі була спрямована наша допомогова акція. Треба однак жалувати, що наша спільнота ще й досі не зрозуміла ваги [illegible]рдинованої харитативної дії, яку так дуже дораджують нам американські урядові чинники. Помимо кількакратних [illegible] у цьому відношенні Екзекутив ЗУАДК і УККА, багато наших організацій і комітетів ще й далі переводять відокремлені збіркові акції, що у висліді створює в громаді безпорядок і непотрібно поляризує цю так важливу нашу працю на харитативному відтинку.

У дальшому голова ствердив, що між тутешніми урядовими чинниками і ЗУАДК існують дуже приязні взаємовідносини. Останньо канцелярія ЗУАДК одержала від них деякі матеріяли, між ними список кільканадцятьох тисяч родин, що зголосились ни виїзд із СССР, в тому біля дві тисячі українців. Деякі наші родини вже прибули до різних країн Західньої Европи і ЗУАДК робить заходи, щоб їх переселити на американський континент.

ЗУАДК уже переслав до Державного Департаменту потрібні реєстраційні матеріяли з проханням уділення йому відповідних фондів на харитативну діяльність. Із тією метою д-р Білик веде постійну кореспонденцію з різними впливовими людьми, зокрема, зі сенатором Швейкером. Він звернувся теж за допомогою до нашого земляка Константина Варварова, який займає важливий пост у Стейт Департаменті. У цих заходах є дуже помічним інж. Ю. Нестерчук, представник ЗУАДК у Вашінґтоні. Справою контактів ЗУАДК з іншою дуже важливою харитативною інституцією КАРЕ та відносними агенціями при Об'єднаних Націях в Ню Йорку займатиметься д-р А. Лозинський, відомий адвокат і член Дирекції ЗУАДК.

Після звіту голови звітував д-р Богдан Гнатюк, скарбник ЗУАДК. Він повідомив присутніх, що в останньому часі нам вдалось остаточно упорядкувати діловодство ЗУАДК. Окремі конта розділено у нашому книговеденні, а грошові впливи зберігаються в Українській Щадниці на осібних книжечках. Діловодство ЗУАДК буде відтепер перевірюване нашою Контрольною комісією раз, або два рази в рік. Крім того таку ж контролю переводять кожного року федеральні і стейтові чинники. В 1978-79 роках ЗУАДК зібрав понад 32,000 тисячі долярів і передав їх на допомогу українським дисидентам, в тому ЗУАДК виасигнував 7,000 долярів з власних фондів. На конто Допомоги В. Морозові (ч.6040) склали більші суми такі установи й особи: Суспільна Служба Українських Комбатантів 2,000 долярів, Українська Щадниця у Філядельфії 1,000 долярів, ЗУАДК 1,000 долярів, М. Танський із Сант Дієго, Кал. 500 долярів та інші. Повні списки жертводавців на окремі збірки будуть проголошені своєчасно.

Д-р Микола Ценко, референт еміґраційних справ ЗУАДК, поінформував про заходи, які пороблено для спровадження до ЗСА або Канади новоприбулих українських еміґрантів, які перебувають тепер у різних країнах вільного світу. Він є у постійному контакті з ними, а також причетними до цього урядовими чинниками. Одначе, для успішного завершення цих заходів потрібно поважних грошових фондів, які в першу чергу повинна скласти українська спільнота. У висліді дискусії над цією проблемою рішено створити при ЗУАДК „Фонд Допомоги Переслідуваним і Ув'язненим Українцям" (конто ч. 5968). У цій справі вийде від ЗУАДК відповідний комунікат та в терен будуть вислані збіркові листи. Дискутанти були однозгідні в тому, що ЗУАДК мусить бути достатньо підготований на евентуальність масового приїзду нових наших родин і в цьому відношенні нам треба вже наполегливо діяти. Як уже згадано, ЗУАДК має відкриті конта для допомоги нашим недавньоприбулим дисидентам і для них можна складати відповідні пожертви, зазначивши для кого і яку суму приділяється. Одержані посвідки від ЗУАДК є важливі при відтягненні цієї суми від податку.

Широку дискусію викликав звіт господарського референта інж. Івана Скіри, що торкався Дому ЗУАДК, закупленого ще в 1966 році за суму 145,000 долярів. Цей дім знаходиться тепер у поганій дільниці міста і його удержання є дефіцитовим. Та найважливіше те, що його закуплено з поваж-

(Продовження на ст. 3)

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ВІДБУВАЄ ВАЖЛИВІ НАРАДИ В СПРАВІ ЕНЕРҐЕТИЧНОЇ ПРОБЛЕМИ ТА ЗАГАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Кемп Дейвид, Мериленд. — Протягом останніх кількох днів президент Джіммі Картер вже відбував і далі планує відбувати наради в справі розв'язки енерґетичної проблеми ЗСА, зокрема браку нафтових продуктів, спеціяльно бензини, як теж в справі інших економічних проблем, як інфляція, безробіття, вигляди на майбутнє тощо.

Як відомо, минулого четверга, 5-го липня, Президент плянував виступити на телебаченні з промовою в справі енерґетичної проблеми, але в останній хвилині Білий Дім цей виступ відкликав. Покищо не подано точних причин на відкликання телевізійного виступу, але деякі спостерігачі вважають, що президент Картер дійшов до висновку, що його промова „не була б вповні задовільною", а інші думають, що Президент прийшов до переконання, що пора пов'язати енергетичну проблему з всіми іншими економічними проблемами ЗСА і старатися встановити напрямні для розв'язки всіх цих проблем.

Протягом останніх кількох днів президент Картер у Кемп Дейвіді нараджувався зі своїми чільними дорадниками і членами кабінету, губернаторами кількох стейтів, визначними спеціялістами, які служили за каденцій кількох попередніх президентів ЗСА, як теж з провідниками робітничого руху, лідерами різних громадських організацій та іншими особами. У неділю, 8-го липня, президент Картер нараджувався з представниками нафтової індустрії ЗСА та професорами-економістами, а у понеділок, 9-го липня, мав продовжувати наради з економістами, чільними членами Конґресу, представниками організацій для справ споживачів і навіть з представниками різних віроісповідань.

Коментатори припускають, що правдоподібно будуть деякі зміни на важливих постах в теперішньому уряді.

У понеділок головні дорадники президента Картера мали передати йому свій спільний меморандум в справі розв'язки енерґетичної проблеми. Відтак передбачають, що в кінці цього тижня Президент оприлюднить плян уряду щодо розв'язки енерґетичної та інших економічних проблем країни.

У неділю, 8-го липня, віцепрезидент Волтер Мондейл, виступаючи в Луївілл, Кентакі, на річній конференції Крайової Асоціяції Губернаторів замість президента Джіммі Картера, який продовжував наради в Кемп Дейвиді, заявив, що уряд виготовляє широко закроєні заходи відносно розбудови інших джерел енерґії, щоб зменшити залежність ЗСА від імпортованої нафти і розв'язати довготривалу енерґетичну проблему.

СЕН. РОБЕРТ БИРД ПОВЕРНУВСЯ З СССР, ДАЛІ ВАГАЄТЬСЯ ЩОДО САЛТ II

Москва. — Сенатор Роберт С. Бирд, лідер Демократичної більшости в Сенаті ЗСА, після того як він закінчив дводенні наради з багатьма совєтськими лідерами, заявив кореспондентам, що він все ще не вирішив чи буде активно піддержувати підписаний у Відні президентом Джіммі Картером і Леонідом І. Брежнєвим договір про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II).

„Деякі твердження совєтської сторони були для мене переконуючими, але деякі не були", — сказав сен. Бирд журналістам. Він, між іншим, зустрічався з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом Брежнєвим у його літній „дачі" в Ялті і розмовляв з ним одну годину і 45 хвилин, а також перевів понад двогодинну нараду з міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком та іншими совєтськими високими лідерами.

Розмовляючи з американськими кореспондентами перед відлетом з Москви, сен. Бирд сказав, що він фактично не знає чи совєтські лідери й далі стосуватимуть тактику нападу на кожного американського сенатора, що противиться ратифікації договору САЛТ II.

„Тільки час покаже", — заявив сен. Бирд, демократ із Західньої Вірджінії вже із совєтської лімузини „Чайка", їдучи в товаристві радіового і телевізійного совєтського коментатора Юрія Жукова на летовище. По дорозі до Вашінґтону Бирд поступив ще до Парижу, щоб зустрінутися з французькими політиками.

Помимо того, що совєтська преса, коментуючи перебування в Москві сен. Роберта Бирда, не згадувала вже про раніші перестороги Брежнєва і Ґромика американському Сенатові, то совєтські лідери приватно заявляли, що навіть у випадку змін договору в Сенаті ЗСА, вони додержуватимуться тільки тексту, що його підписано у Відні минулого місяця.

„Я обговорював в загальному з Леонідом І. Брежнєвим деякі аспекти змін і доповнень до САЛТ II, — відмічував Бирд у розмові з журналістами, — і він (Брежнєв) слухав моїх арґументів з увагою, реагуючи в деяких моментах. Але я не думаю, що тепер є час входити в подробиці цієї справи".

Згідно з інформацією совєтського пресового агентства ТАСС, Брежнєв висловив надію, що договір скоро ввійде в життя і це стане почином до нових ініціятив і переговорів. У подібному дусі висловився також Андрей Ґромико.

У переговорах брав також участь заступник шефа штабу совєтських збройних сил ген. Ю. В. Охрамєєв.

„Промине мабуть деякий час, заки стане відомо, як Москва реагуватиме на наші пропозиції", — сказав вкінці розмови з кореспондентами сенатор Бирд. У неділю, 8-го липня, сен. Бирд виступив на телевізійній програмі „Фейс ди Нейшен" і заявив, що сам підтримуватиме три „малі поправки" до САЛТ II. Він рівнож сказав, що існує можливість, що восени цього року дві третіх сенаторів таки голосуватимуть за ратифікацією цього договору, але додав, що „це ще не є запевненим фактом".

Між іншим, у понеділок, 9-го липня, Сенатська комісія закордонних зв'язків мала розпочати публічні переслухування в справі САЛТ II.

Сенатор Роберт Бирд вітається в Ялті з Леонідом Брежнєвим.

ЗСА І КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПІДПИСАЛИ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

Американський амбасадор Ленард Вудкок і китайський міністер для справ міжнародної торгівлі Лі Чіанг після підписання торговельного договору.

Пекін. — Минулої суботи, 7-го липня, американський амбасадор до Китайської Народної Республіки Ленард Вудкок та китайський міністер для справ міжнародної торгівлі Лі Чіанг підписали торговельний договір в імені своїх урядів.

Якщо Конґрес ЗСА ратифікує цей договір, то комуністичний Китай одержить статус „упривілейованої країни" на відтинку торгівлі з Америкою, а саме мита на китайські продукти, що їх імпортують ЗСА, будуть зменшені на 10, а в деяких випадках на 60 відсотків. Будуть зліквідовані теж інші обмеження на американсько-китайську торгівлю. Крім того, американські фірми матимуть право відкривати свої бюра в ряді китайських міст, а представники цих підприємств зможуть винаймити помешкання в Китаї, замість жити в готелях, як це було досі.

Згідно з торговельним законом ЗСА з 1974-го року, комуністичні держави, які обмежують право своїх громадян на вільну еміґрацію, не можуть одержати статусу „упривілейованих країн" в ділянці торгівлі. Президент Джіммі Картер хотів надати цей статус теж Совєтському Союзові, і то в той самий час, коли його одержав би комуністичний Китай. Але Москва відмовилася дати запевнення щодо вільної еміґрації совєтських громадян, а натомість Пекін заявив, що не робитиме жадних перешкод китайським громадянам, які бажають еміґрувати.

Білий Дім плянує незабаром передати Конґресові цей торговельний договір з Пекіном і коментатори не передбачають поважних труднощів з ратифікацією, хіба продовж наступних кількох місяців не пощастить розв'язати складної проблеми з надмірним експортуванням китайських текстильних продуктів до ЗСА, які становлять поважну конкуренцію американським фірмам.

Після ратифікації Конґресом, згаданий договір був би важний продовж наступних трьох років, а відтак автоматично відновлений що три роки на той же самий період часу, хібащо Вашінґтон чи Пекін 30 днів перед закінченням трирічного реченця формально повідомили б, що бажають зірвати угоду.

Якщо Конґрес ратифікує американсько-китайський договір, що під ним ще 14-го травня поклала свої ініціяли Хуаніта Крепс, міністер торгівлі ЗСА, яка тоді відвідувала Пекін, то економісти передбачають, що до 1985-го року торгівля між ЗСА та Китайською Народною Республікою зросте вп'ятеро, у порівнянні з минулим 1978-им роком, тобто в 1985-му р. становитиме біля 5 мільйонів долярів.

Коментатори передбачають, що Москва неґативно зареаґує на підписання американсько-китайського договору, бо вважає, що Вашінґтон „несправедливо дискримінує Совєтський Союз на відтинку торгівлі".

ВІДЛАМКИ КОСМІЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ „СКАЙЛЕБ" ВПАДУТЬ НА ПОВЕРХНЮ ЗЕМЛІ В ЦЮ СЕРЕДУ — ІНФОРМУЄ НАСА

Вашінґтон. — Речники Крайового Аеронавтичного і Космічного Управління (НАСА) передбачають, що космічна ляботаторія „Скайлеб", яку запущено в небесні простори щість років тому і на якій астронавти ЗСА перевели ряд важливих дослідів, повернеться в атмосферу Землі біля 10:28 год. рано в цю середу, 11-го липня, бо не пощастило знищити її в космосі, ані змінити її орбіту, що запевнило б, що „Скайлеб" не впаде на поверхню нашої плянети.

Речники НАСА вказують що коли космічна ляборатория, яка важить 77 тонн, ввійде в атмосферу Землі, то дві треті „Скайлеб"-у спаляться, але все одно біля 26 тонн відламків впаде на поверхню нашої плянети. Деякі куски металю можуть важити менше ніж фунт, але науковці перестерігають, що кілька частин космічної ляборатории не розпадуться на малі кусочки і 10 з них можуть важити по 1,000 фунтів, а два 4,000 або 5,000 фунтів.

НАСА підкреслює, що „Скайлеб" може повернутися в атмосферу Землі кільканадцять годин перед 10:28 рано в середу, або понад 24 години після згаданого часу, бо немає можливости встановити точний час.

Минулої п'ятниці речники НАСА передбачали, що куски космічної ляборатории можуть розпочати падати на північнозахідні частини ЗСА, а відтак шлях продовжуватиметься в південносхідньому напрямі до джунґлів ріки Амазонки в Південній Америці.

Однак, ці спеціялісти підкреслюють, що їхні передбачення не є базовані на певних даних і тому відламки можуть впасти в цілком інших країнах, ніж згадано вище. У неділю, 8-го липня речники НАСА заявили, що відламки можуть розпочати падати понад Атлантійським океаном, а відтак на ряд країн в Африці.

Після повернення в атмосфери нашої плянети, перші відламки „Скайлеб"-у впадуть на поверхню 20-30 хвилин пізніше і падатимуть протягом 40 хвилин. Кусками космічної ляборатории буде покрита територія 4,000 миль завдовшки, а ширина загроженого терену становитиме біля 100 миль.

Космічні науковці вважають, що можливості поранення будь-якої особи в світі відламками є „дуже малі", але все одно закликають всіх слухати пересторог по радіо і на телебаченні, як теж перебувати в будинках, а не надворі.

ЗСА ПЛЯНУЮТЬ СТВОРИТИ СПЕЦІЯЛЬНІ ВІЙСЬКОВІ З'ЄДНАННЯ

Вашінґтон. — Генерал Бернард Роджерс, який у четвер, 21-го червня, закінчив свою каденцію на пості шефа штабу Армії ЗСА, заявив під час пресової конференції, що Пентаґон плянує створити спеціяльні військові з'єднання в числі біля 110,000 вояків, що їх можна б вживати у кризових ситуаціях на Близькому Сході, або в країнах т. зв. „третього світу".

Ген. Бернард Роджерс

Ген. Роджерс, як відомо, вже зайняв становище головнокомандувача збройними силами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), що його досі займав ген. Александер Ґейґ, мол. Ген. Роджерс заявив, що НАТО мусить змодернізувати свою нуклеарну потужність та придбати деяке число ракет середнього засягу і невтронні бомби, якщо президент Картер рішиться на їх продукцію.

Нові спеціяльні з'єднання ЗСА включали б вояків армії й морської піхоти та були б вивінувані літаками і кораблями. Ген. Роджерс, однак, свідомий того факту, що під цю пору число літаків і кораблів для швидкого перевозу військ обмежене, тому Пентаґон настоюватиме на приспішенні продукції таких літаків і кораблів.

Щодо питання відтягнення американських піхотних частин з Південної Кореї, ген. Роджерс сказав, що Пентаґон перевіряє найновіші інформації розвідки про збільшення кількости війська у Північній Кореї, тому президент Картер наказав покищо припинити відтягнення американських військ з Південної Кореї.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ВЕНС ІНФОРМУЄ АЗІЙСЬКИХ СОЮЗНИКІВ ПРО ІНДОКИТАЙ

Канбера, Австралія. — Державний секретар Сайрус Венс під час дводенної офіційної візити в Австралії в середу, 4-го липня, поінформував представників урядів Австралії та Нової Зеляндії про пожвавлену совєтську діяльність в Індокитаї.

Венс промовляв на конференції членів АНЗУС — оборонний пакт Австралії, Нової Зеляндії та ЗСА — та обширно з'ясував підписаний у Відні договір САЛТ II із СССР та трагічне положення в'єтнамських втікачів. На програмі нарад був також зріст совєтських впливів в Індокитаї від часу інвазії В'єтнаму на Камбоджу в грудні минулого року, яку інвазію піддержала Москва.

На конференції австралійські військові знавці обстоювали погляд, що американська фльота повинна встановити морську базу в Кокбирн в західній Австралії для слідкування за рухами совєтської фльоти. Згідно з повідомленням, Америка не хоче встановляти такої бази, але є згідна за піддержкою Австралії збільшири число кораблів і літаків для патролювання цього морського простору. Американська фльота Індійського океану має свою постійну морську базу в Гонолюлю, Гаваї.

Всі три делегації обширно дискитивали проблему в'єтнамських втікачів та однодушно винесли заклик до азійських країн виявити більш співчуття та гуманности, приймаючи більше число в'єтнамських втікачів до своїх країн.

Офіційно радіо в Ганої, одначе, повідомило, що дійсною ціллю відвідин Державного секретаря Венса був продаж американської зброї та „привернення" американського військового панування в південносхідній Азії.

День пізніше, тобто в четвер, 5-го липня, делегації ЗСА, Австралії та Нової Зеляндії закликає В'єтнам розв'язати проблему втікачів і натаврувати Ганой за „діяльність, яка порушує прийняті норми міжнародної поведінки". Але секретар Венс зазначив, що треба вдержувати контакт з Ганоєм у тій справі, бо тільки шляхом переговорів можна поліпшити чи навіть розв'язати проблему втікачів і тих осіб, яких в'єтнамський уряд насильно „видворює" на човнах у відкрите море.

Рівень безробіття впав до 5,6 відсотка

Вашінґтон. — Департамент праці інформує, що протягом червня рівень безробіття впав до 5,6 відсотка всієї робочої сили ЗСА, що становить найнижчий рівень від серпня 1974 року. У травні ц. р. рівень безробіття становив 5,8 відсотка, а в травні 1975 року — 8,9 цілої робочої сили Америки.

Речники Білого Дому висловили вдоволення із факту, що в країні рівень безробіття продовжує падати, але деякі економісти з приватного сектора перестерігають, що ситуація може погіршитися за кілька місяців, бо поліпшення ситуації в червні до великої міри спричинене, мовляв, тим, що студенти і учні які розпочали свої літні вакації, знайшли утруднення.

Відбудеться Реґіональна Конференція ЦУКА в Детройті

Детройт. — У днях 14-15 липня в приміщенні Українського Культурного Центру в Детройті відбудеться Реґіональна Конференція Централі Українських Кооператив Америки.

Під час першого дня конференції, яка розпічнеться у суботу в 1-ій год. по пол. будуть дві доповіді: о. С. Соболя на тему „Українська Церква у співпраці з кооперацією" і проф. З. Мельника „Структура капіталу і фінансова стратегія підприємства".

На закінчення першого дня відбудеться спільна вечеря з участю представників громадянства, під час якої головним промовцем буде дир. О. Плешкевич, голова Української Світової Кооперативної Ради.

Другого дня о год. 10 рано — продовження конференції,а основною темою буде дискусія-панель на тему „Праця і завдання української кооперації".

Господарем конференції є Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Детройті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Москва і міжнародний тероризм

Генерал Александер Гейг, який щойно відійшов з посту головного командира війська НАТО та закінчив свою 31-річну кар'єру в американських збройних силах, у своїй прощальній промові гостро висловився на адресу міжнародного тероризму. Він недавно сам був наміченою жертвою того тероризму, коли бомба, контрольована електронічно, мало його не вбила, вибухнувши на дорозі тільки кілька секунд після того, коли проїхало авто ген. Гейга.

Він без вагання склав вину за міжнародний тероризм на Совєтський Союз та інші комуністичні держави. Адже всім знана „доктрина Леніна" про вживання всіх засобів — легальних і нелегальних — для осягнення остаточної політичної мети.

Кілька днів тому демократичний сенатор Генрі Джексон, із стейту Вашінґтон, промовляючи на міжнародній конференції в справі міжнародного тероризму, сказав у Єрусалимі, що „головними піддержувачами інтернаціонального тероризму є Совєтський Союз і ці держави, яких Совєтський Союз підтримує — держави Варшавського Пакту та арабський радикальний табір".

„Більшість терористів, — говорив сен. Джексон, — уживає совєтську або східньоевропейську зброю. Їх вишколювали в країнах Варшавського Пакту, або в таких країнах Близького Сходу, як Південний Ємен та на теренах Ливану, які є під контролею Палестинської Визвольної Організації".

Як відомо, Ленін — батько „совєтської держави" — у своїх брошурах, між ними у праці „Що робити?", взивав комуністичні організації вбивати поголовно поліціянтів, саботувати промисловість та вживати всіх нелегальних засобів для поширення комунізму. Як тільки большевики захопили владу в Росії, тоді підпільний терор став легальним терором. Ленін зорганізував ЧК, яка пізніше переходила різні етапи розвою та назви — ҐПУ, НКВД, МВД та КҐБ, та яка стала сильною терористичною базою теперішньої російсько-комуністичної імперії.

У серпні 1918 року Ленін у телеграмі до военного совєту в Нижньому Новгороді приказував: „Масовий терор мусить бути застосованим негайно. Розстрілювати проституток, які деморалізують вояків, та колишніх старшин. Не сміє бути жадної проволоки. Робити масові обшуки та розстрілювати за знайдену зброю, та зарядити масові вивози меншовиків та всіх інших ненадійних..."

Ленін також заявляв, що совєтські суди не повинні ставити терор поза межі закону. На його думку, суди не існували для адміністрування справедливости, але мали служити як знаряддя тоталітарного комунізму.

Ленін вважав за ненадійних всіх багатих селян, священиків і монахів, меншовиків та неросійських патріотів. Після дуже консервативних підрахувань, за його панування розстріляно 2,300,000 осіб, з яких більше як половина були робітники і селяни, які не погоджувалися з методами комуністичного правління.

За останніх 60 років комуністичного панування в СССР, комуністи знищили понад 50 мільйонів людей, головно під час самої революції, в українсько-російській війні та у війні проти Польщі та пізніше, проти Фінляндії. В Україні під час штучних голодів в 1921-22 та 1932-33 роках біля 10 мільйонів українців згинуло з голоду. Перед, під час і після Другої світової війни мільйони осіб в СССР згинули в таборах примусової праці, в'язницях тощо. Тисячі членів УПА були помордовані всілякими „Смершами" та НКВД без жадного слідства чи суду.

Спадщину тероризму перебрали від Сталіна його наслідники — Хрущов та Брежнєв, хоч вони практикують терор в дещо інший спосіб, як це було за Леніна та Сталіна. Одначе жорстока політика В'єтнаму супроти своїх власних громадян та напад на теж комуністичну Камбоджу напевно були апробовані в Москві, якої провідники далі придержуються „совєтської моралі", яку голосив і практикував Ленін.

Українці на інші поневолені народи знають добре цю московську мораль.

Ленін та його наслідники в Кремлі обернули політичні вбивства в „суспільну чесноту" та практикують їх не тільки в СССР, але також закордоном. А від Москви беруть приклад інші.

Микола Бараболяк

ПІД РОЗВАГУ НЕ ТІЛЬКИ ЧЕСНИМ, АЛЕ І МИСЛЯЧИМ...

(ПОРЯДКОМ ДИСКУСІЇ)

У нашому щоденнику „Свобода" з 20-го і 21-го червня ц. р. появилася стаття В. Кульчицького Ґута під наголовком „Виклик чесним лібералам, радикалам, пацифістам та комуністам". У статті автор, покликаючись на деякі відгуки у світовій пресі, інспіровані головно трагедією „людей на човнах", які тікають із В'єтнаму, відгребує проблеми В'єтнамської війни й намагається виправдати її моральністю та робить докори отим „чесним лібералам, радикалам, пацифістам", які колись виступали проти американської інтервенції у В'єтнамі. На думку автора, ці „демонстранти" повинні нині вдаритися у груди і признати помилку.

Я не заперечую, що у в'єтнамській війні діяв активно Кремль. І головно це спонукувало і мене на університетському „кемпусі" і в авдиторних ситуаціях до неприємної конфронтації зі студентами, яких намагавсь переконати, що комуну треба нищити, де вона не проявлялась би.

Та нині ледве чи найдете у політичній літературі погляди, що американська інтервенція у В'єтнамі не була кардинальною помилкою американської зовнішньої політики. Американський уряд і Конґрес витягнули з тієї збройної інтервенції ту науку, що нині вмотатись десь у світі в якийсь льокальний збройний конфлікт — це катастрофа. Тому не було інтервенції ні в Анґолі, ні в інших невральгічних пунктах совєтських зазіхань. Кремль не зробив такої помилки як Вашінґтон у В'єтнамі, вмотавшись у війну проти партизанів у джунґлях. Хоч як лежить Вашінґтонові на серці доля Ізраїля, американський уряд вагавсь би більше, як підписати САЛТ II, зобов'язатись послати американські стратегічні сили для оборони цього так дорогого приятеля ЗСА.

В'єтнам був безперечно великанською помилкою американської зовнішньої політики. Нині аж ніяково пригадувати арґументи для піддержки цього погляду. Все ж назвемо для пригадки хоч найбільш болючі:

1. Упадок патріотизму, готовости йти боротись за справу. Досі в ЗСА ніхто не „квестінував" „справедливости" війни. Нині навіть Европа сумнівається (зокрема від часів де-Ґолля — французи), що ЗСА наразили б наші міста на нуклеарну атаку у випадку, коли б Совєти заатакували Німеччину. В результаті В'єтнаму маємо наємні збройні сили. Коли нещодавно прийшли натяки на конечність віднови конскрипції, прийшли погрози бойкоту з боку молоді. А яку моральну боєздатність має наємна армія?

2. В'єтнам — це первопочаток інфляції, що нині як той хробак точить кров американської економіки. Головною причиною інфляції був і є надмір долярів в обігу. Не зачалось це засипування світу „зеленими", щоб покрити велетенські кошти в'єтнамської імпрези?

3. Америка була побідженою у В'єтнамі, хоч була мова про „мир із честю", американські збройні сили, перший раз в історії, залишили театер війни у відвороті, і то поспішному. Це жахливий удар у моральний стрижень народу.

4. Справа в'єтнамських „коляборантів". Бачили ви фільми з останніх днів відвороту у В'єтнамі? Кілька людей, для яких існувала смертельна загроза від комуністів, як і нам колись, були залишені американцями на знущання комуністів?

5. Америці приходиться ще й нині платити за той епілоґ в'єтнамської трагедії. Цілий світ співчуває „людям на човнах", яких маляйці спихають немилосердно назад в океан. Хто має нині супроти них в першій мірі моральне зобов'язання прийняти їх, як не ЗСА? Президент Картер розуміє це, бо в останніх тижнях подвоїв число віз для тих нещасних жертв в'єтнамської війни. „Люди на човнах" — це ті, які мали по дві тисячі долярів у золоті, щоб „заплатити" за дозвіл залишити батьківщину. Є такі, що нажились під час війни, щоб себе викупити. Але є і такі, як я був у 1944 р., що не мають себе чим викупити. Яка доля жде їх? Може не каторга, бо в'єтнамські комуністи властиво „гуманніші", даючи своїм „дисидентам" змогу залишити несправний для них політичний режим. Наш ворог від наших „коляборантів", (а в його очах ми всі „буржуазні націоналісти"!) на Сибір або розправлявся з ними ще драстичніше...

Повторюю: В'єтнам — це велетенська помилка, найболючіша помилка американської зовнішньої політики. Нині ніхто із відповідальних американських політиків, ні студентів тієї політики не обороняє погляду, що заанґажування в ту далеко-східню халепу, було розумним, продуманим і корисним ділом.

Чому у нас відзиваються ще голоси за мілітарними інтервенціями, коли совєти були і є завторопні і запроворні, щоб у них вмотатись безпосередньо?

Нині комуністи винищують себе самі. Їх пророцтво „капіталісти", як вовки,

(Закінчення на стор. 4)

Любов Дражевська

СПОГАД ПРО НАУКОВЦЯ — М. О. ВЕТУХОВА

З дня смерти проф. Михайла Олексійовича Ветухова, ученого-генетика і українського громадсько-політичного діяча, який помер у Ню Йорку в червні 1959 року, багато води утекло і в Дніпрі, і в Гудсоні. Виросло нове покоління, зміни сталась і на Україні, і серед українців поза межами України. За останнє двадцятиріччя багато нового прийшло в біологією, зокрема в генетику.

Багатогранна людина, яскрава індивідуальність і добрий організатор із здібністю притягати людей до співпраці, професор Ветухів відігравав провідну ролю у різних ділянках науки і українського громадського та політичного життя у різні періоди. Його потенціял обмежив совєтський молох, а пізніше еміґраційні обставини. Історики, які вивчатимуть історію України 1920-30 років, стан генетики в СССР до 1959 року, час німецької окупації в Україні і українську еміґрацію в роках 1944-59 не зможуть проминути постаті М. Ветухова.

Михайло Олексійович Ветухів народився у Харкові 1902 року в родині професора Харківського університету Олекси Ветухова. В гімназії був головою українського гуртка. Учився в Харківському Сільсько-Господарському Інституті і одночасно в університеті. Закінчив Інститут 1923 року. Цікавився широкими проблемами біології, теорією еволюції, генетикою і селекцією тварин. Закінчив аспірантуру і 1926 року був обраний доцентом Харківського С. Г. Інституту, а 1928 року — професором Полтавського СГ Інституту. Співпрацював з українськими ученими у напрямі українізації вищих шкіл і наукових установ.

На 1920 роки припав початок розвитку генетики на Україні, як і в усьому Совєтському Союзі. Професор Ветухів вперше в історії Харківського університету читав курс генетики. Він зорганізував відділи генетики в науково-дослідчих інститутах, публікував праці, присвячені генетиці і філософським проблемам біології.

У 1934 році, під час розгрому українських культурних сил, М. Ветухів виїхав з України. Був професором Московського Ветеринарно-Зоотехнічного Інституту і науковим керівником Відділу ветеринарної генетики Всесоюзного Інституту Експериментальної Ветеринарії у Москві. Опублікував ряд праць, присвячених ветеринарній генетиці.

Під час німецької окупації України був головою Харківської Земельної Управи, прагнучи до створення самоуправління. Був пов'язаний з українськими демократичними колами. В 1943 році його заарештувало Ґестапо, зазнав тортур і був вивезений на захід.

У 1944-45 працював у Віденському університеті в галузі експериментальної генетики і у представництві УЦК у Відні. Багато зробив для утікачів з України. Був діяльним у консолідації українських сил для здійснення ідей української державности. У березні 1945 року президент Андрій Лівицький призначив його на члена поновленого символічного уряду УНР.

По закінченні війни був одним з найактивніших еміґрантів із Совєтської України, які не хотіли повертатися на батьківщину і голосно про це заявляли. Був заступником голови Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині, головою Союзу Українських Науковців, одним з фундаторів Української Вільної Академії Наук, брав участь у церковному житті, учасником першої сесії Української Національної Ради.

У листопаді 1949 року М. О. Ветухів приїхав до Ню Йорку, де того ж місяця відбулись перші збори ініціяторів заснування Української Вільної Академії Наук у ЗСА. На організаційних зборах Академії, 15-го квітня 1950 року обрано тимчасову Управу. Першим президентом Академії став проф. Ветухів. Незабаром Академія була юридично оформлена і розпочала многогранну діяльність: видавничу, розбудову музею-архіву і бібліотеки. Наукові конференції притягали численну авдиторію. Протягом кількох років англомовні видання Академії стали відомі в американському і европейському науковому світі, кілька книжок стали підручниками в університетах.

Незабаром УВАН у ЗСА відзначатиме своє тридцятиліттям. Вплив її першого президента почувається і сьогодні. Серед дійсних членів Академії є учні, професори американських і канадських університетів, які в перші роки діяльности Академії бували на її наукових конференціях, допомогали в редакційній праці. Серед українців, які матеріяльно підтримують діяльність Академії, є чимало таких, що стали прихильниками Академії ще за життя проф. Ветухова.

Одночасно з працею в Академії проф. Ветухов у роках 1951-59 працював у Колюмбійському університеті як дослідник в галузі популяційної генетики (вивчення генетичної структури біологічних

(Закінчення на стор. 4)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

ОЛЕСЬ ГОНЧАР. Берег любови. Роман. Львів, 1976 ст.226. Издательство „Радянський письменник". Художник В. В. Руденко.

Повище „Издательство" свідчить про збільшений русифікаційний курс в Україні. Читачі у вільному світі можуть з цікавістю взяти в руки роман „Берег любови", бо вже сам заголовок може їх до цього заохочувати. Та вони ще пригадувати собі можуть Гончарів „Собор", яким недавно захоплювалися читачі у вільному світі, а дехто навіть передруковував цей твір, знаходячи в ньому щось протирежимне. Та хто прочитає „Берег любови" (в оригіналі „любові"), той розчарується, бо побачить, що автор „Собору" в новому романі дуже льояльний до окупаційного московського режиму в Україні, і всі герої нового роману виідеалізовані та щасливо живуть, тільки один Віктор Веремієненко на цілу околицю Кураївки не вдався та й він пізнає свою провину і сам топиться...

І так головний герой Ягнич так виделізований, що вже хоробрішого й чеснішого моряка важко собі уявити. Такий самий і його приятель голова Чередниченко, який відпекується від похвал Інни, кажучи їй:

— Грішний і я, дівчино, не ідеалізуй.

Ідеальна медична сестра Інна Ягнич, така сама вся доброта і дружина Чередниченка — Варвара Пилипівна.

Про цю повість пишеться, що в ній є „схвильована розповідь про нашого сучасника, про молодь і ветеранів праці, це глибокопоетичний, філософський твір про сенс людського життя, про відповідальність і причетність кожного з нас до всього, що діється на землі".

Олесь Гончар написав в цьому творі не так, як воно є тепер в Україні, а так, як мало б бути. Це ствердить кожен, хто читає часописи, що виходять в Україні, які критикують тамошні порядки. Гончар поправився після написання „Собору", якого навіть не згадується на обкладинці між його творами, між якими названі шість романів (ми писали на сторінках „Свободи" про „Прапороносці" і про „Циклон".).

М. Шолохов написав про Гончара, що він є „справжній прозаїк" (це правда! Л. Л.) і що він „полонив читачів високим гуманізмом своїх творів і партійною пристрасністю". Гадаємо, що партійна пристрасність не визнає гуманізму, що є прикметою „буржуазних націоналістів".

Автор ідеалізує не тільки людей, але й ціле село Кураївку, в якій „в самому центрі височить Палац Культури — архітектурний гігант, якого і в райцентрі нема... на його фронтоні яскрава мозаїка — дебела молодиця червонощока із золотим снопом". На другому поверсі цього Палацу був „Історико-Краєзнавчий музей села Кураївки". „Посеред села скверик з декоративним ставком", а „по ставку плаває лебідь". Палац Культури має залю на 600 місць із „плюшевими місцями".

Під селом Чередниченко будує „здравницю" (русифікація!), яка прийматиме на відпочинок шахтарів, що зможуть користати з „літнього кафе зі столиками, з морським краєвидом". Головний герой Ягнич гостро критикує урядовців із міністерства і це йому вільно робити...

Село має і свою поетку Інну Ягнич, авторку пісні „Берег любови" і „Думи степам", яка прославлює головного героя Андрона Ягнича, славного моряка на вітрильнику „Оріон", якого називає автор „Нептуном морів", і який починає косити першого снопа, коли на старість вернувся до села. Ось як воно відбувається:

— Спасибі вам люди! З першим снопом вітаю вас, трударі! — гукає схвильовано Чередниченко і ще гучніше звертається зі словом команди до комбайнерів:

— Жниварі, ґвардійці-механізатори, по агреґатах!

Автор мусів багато студіювати, щоб написати цей роман про вітрильника з головним героєм Андроном Ягничем, який, єдиний, мабуть, зовсім не потребував ідеалізації. Він дав зразок саме, як воно повинно ваглядати, коли б в комуністичнім режимі було менше „партійної пристрасти" і більше „високого гуманізму", про який пише М. Шолохов. Гончар мав його трохи тоді, коли писав свій „Собор", який партія відкинула, бо вона мусить бути „пристрасна".

І Олесь Гончар іде з партією...

Отець Ігор Ю. Шпитковський. ДОВКОЛА СВІТУ. Подорож чотирьох українських католицьких священиків. Вінніпеґ, 1967 (вдійсності книжка появилась 1979 року) ст. 403. Обкладинку та мистець-мистець Святослав Гординський.

Ця книжка, як видко з повищого, друкувалася довше як десять років, її написав не тільки вгорі зазначений о. Ігор Шпитковський, але ще й інші три священики: о. Григорій Овчарник, о. Володимир Панчишин та о. Антін Фик. Отець Фик написав про те, що бачили отці мандрівники в Польщі,

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Качор

ЄВГЕН ХРАПЛИВИЙ

(З приводу 30-ліття смерти передового українського економіста і дослідника сільського господарства)

(4)

Журналістичну працю розпочав Є. Храпливий споминами, що їх друкував у 1922 році в „Новому житті" в Міннеаполісі. Відтак, у рр. 1928-39 буд членом редакції і співробітником найстаршого українського щоденника „Діло" у Львові. Його статті знайдемо в таких журналах або часописах, як: „Кооперативна республіка", „Життя і знання", „Львівські вісті", „Час", „Нова хата", „Холмська земля", Збірники „Центросоюзу", „Маслосоюзу", „Атляс України і сумежних країв", „Вісті УТҐГ", Хроніка НТШ і багато інших.

Біографія його друкованих праць, яку зладила його донька Леся, займає 14 сторінок машинопису. І цей список на є ще повний.

• •
•

У 1939 році, коли упала польська держава, а Західню Україну окупували большевики, Є. Храпливий, як і багато інших господарських діячів, залишився у Львові, щоб берегти майно „Сільського господаря" і щоб далі бути з народом, для якого працював. Одначе скоро розчарувався, бо новий окупант зовсім не був зацікавлений суспільними працівниками для народу — вони для нього були „ворогами народу". Вже в перших днях окупації появився у Львові якийсь „Кореспондент з Москви" і без ніякого інтерв'ю, без особистого знайомства, помістив в „Ізвєстіях" п. н. „Стрелка переведена" цілу статтю-підвал з обвинуваченням д-ра Є. Храпливого, як „ворога народу". Зараз після цього були переслухання в НКВД і це примусило Є. Храпливого змінити думку і в січні 1940 року, разом з родиною, податися за річку Сян.

На новому місці, в Генеральному Губернаторстві, Є. Храпливий не відпочивав, але зараз включився в наше нове організоване громадське життя. Вже в квітні 1940 року, в порозумінні з інж. Ю. Павликовським, перебирає керму новоствореного Відділу Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Люблині, що мав обслуговувати українські кооперативи на Холмщині і Підляшші. На цьому становищі працює до кінця липня 1941 року. Рівночасно Є. Храпливий був включений в працю Господарського Відділу при Українськім Центральнім Комітеті в Кракові та співпрацює із „Сільським Господарем", який відновив свою діяльність, під проводом Леоніда Бачинського в Ярославі.

У 1941 році, після окупації Західньої України німцями, Є. Храпливий повертається з родиною до Львова, щоб тут перебрати керівництво Хліборобської Палати у Львові. Цю функцію він виконував від 1-го серпня 1941 до 26-го серпня 1944 року, будучи рівночасно головою відновленого Т-ва „Сільський Господар" у Львові. Цей період праці Є. Храпливого описав докладно інж. Я. Зайцлий у Збірнику „Сільський Господар", що вийшов у Ню Йорку 1970 року.

Від 1-го квітня 1943 до 1-го квітня 1944 року Є. Храпливий, як вже була згадка, викладав у „Державному Господарському Інституті" в Дублянах, коло Львова (це був фактично довоєнний факультет агрономії Львівської Політехніки), темою викладів про „Земельні справи Східних Просторів". І так прийшла друга окупація західньоукраїнських земель большевиками, все треба було залишити та мандрувати з родиною на Захід, у невідоме... до Німеччини.

• •
•

У Німеччині Є. Храпливий поселився в Баварії, в місті Ерлянґені, де скоро став науковим співробітником на університеті Фрідріха-Александра та опікуном Української Студентської Громади, допомагаючи багатьом українським студентам на цьому університеті, в якому часто не ставало місця для студентів-німців. Рівночасно допомагав проф. З. Кузелі, голові КоДУС-у, як його заступник, організувати матеріяльну допомогу нашим студентам у Німеччині.

Це був час, коли Є. Храпливий розвинув живу педагогічну діяльність, як надзвичайний професор кооперації та сільсько-господарської економії на Українському Вільному Університеті, в одній каденції був навіть проректором УВУ (1946), а також викладав на Аґрономічно-лісовому факультеті УТҐІ в Реґенсбурзі.

Є. Храпливий був ініціятором і учасником Першого Кооперативного З'їзду українських кооператорів на еміґрації, що відбувся 8-9 червня 1946 року в Мюнхені, репрезентуючи на ньому кол. Т-во „Сільський Господар".

У жовтні 1947 року захворів важко на інферит серця і свою громадську діяльність мусів припинити. Одначе він мав надію скоро перебути свою недугу і виїхати до ЗСА, де плянував продовжувати свою наукову і фахово-аґрономічну працю.

З початком 1949 року, мимо недуги, займається підготовою 50-літнього Ювілею „Сільського Господаря", що його відзначено окремим святом 23-го березня 1949 р. в Реґенсбурзі.

Є. Храпливий помер несподівано на удар серця 6-го травня 1949 року, на 51 році життя. Про його смерть у „Листку дружнього зв'язку", ч. 5, травень 1949, Сірий Лев (начальний пластун), у посмертній згадці п. н. „Пам'яті Друга" так пише: „Дня 6 травня, в день св. Юрія, помер наглою смертю, в місті Ерлянґені, скавтмайстер Євген Храпливий, дійсний член 1-го Куреня ім. С. Тисовського. До Пласту вступив перед Першою світовою війною...

„До активної пластової праці зголосився знову на еміґрації, осінню 1945 року. Скоро став скавтмайстром і Станичним в Ерлянґені. До 1-го Куреня приступив у день пластової зустрічі в Міттельвальді...

„Помер у час виконування пластового обов'язку, відпроваджуючи в далеку мандрівку до Бразилії, дві пластунки із своєї Станиці. Як авто з пластунками рушило з місця, він підніс руку до привіту і крикнув „Скоб!" Це було його останнє слово, бо в цій хвилині впав мертвий".

Величавий похорон на Центральному цвинтарі в Ерлянґені був виявом вдячности української громади Покійному за його довголітню працю. Його старенька мати пережила свого сина на 6 років — померла у свого сина Зенона в ЗСА на 94-му році життя. Є. Храпливий осиротив свою дружину Евгенію і доньку Лесю, які тепер живуть у Канаді.

На закінчення цієї статті хочу ще кілька слів сказати про Є. Храпливого у приватному житті, поза фаховою працею.

Є. Храпливий був дуже погідної вдачі. Він буд членом „Молодої громади", „Просвіти", „Рідної школи" і всюди його любили за цю його вдачу. Завжди ввічливий, опанований, в доброму настрої, все готовий помогти доброю радою, а своїм оптимізмом і вірою в успіх спільної праці умів захоплювати й гуртувати до праці інших. Серед найгірших обставин не виявляв пригнічення, а навпаки все був життєрадісний і дуже товариський. Любив подорожувати й ходити на прогульки і тоді любив фотографувати сільські краєвиди та сцени із життя наших селян, як також із побуту в чужих краях. Був членом фотографічного Т-ва, брав участь у виставках світлин, здобував навіть нагороди. Любувався також в книжках і своїх власних виданнях. Звертав особливу увагу на оформлення книжок, збирав стародруки і залишив понад 200 томів різних видань творів Т. Шевченка.

Для повної характеристики Є. Храпливого треба ще згадати про його політичне обличчя. Політиком він не був, був українським патріотом, але формально належав до Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО), найсильнішої політичної партії в Галичині. Як головний керманич сільсько-господарської праці на західньоукраїнських землях у політичному житті не хотів брати активної учасги, не мав політичних амбіцій, хоч у політичних справах добре орієнтувався, може навіть краще, як дехто з т. зв. „професійних" галицьких політиків. Провідники УНДО це знали, дуже це цінили і часто Є. Храпливого висували на різні „неполітичні" становища. Напр., після т. зв. „нормалізації", польський уряд звільнив „старорусина" Михайла Бачинського зі становища комісара Народнього Дому у Львові і назначив „адміністратором" інж. Р. Вельопеля, поляка, додаючи йому „прибічну раду" і до тої „ради", на рекомендацію УНДО, покликано двох українців, Євгена Храпливого і Ю. Мудрака та одного „умірковануго старорусина" А. А. Копистянського.

Будучи в Люблені, на становищі керманича РСУК, про

(Закінчення на стор. 4)

БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
СВ. АПП. ПЕТРА І ПАВЛА в ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

ХРАМОВЕ СВЯТО

в неділю, 15-го липня 1979 року
УРОЧИСТА СЛУЖБА БОЖА, о год. 11 ранку

Після Служби Божої

ПІКНІК

на Оселі УБСоюзу „Верховина"
О год. 4:30 театр „ЛЮСТРО" з Філядельфії поставить комедію на 3 дії „РОБОТ"

Квитки на автобус можна набути в Укр. Православній Кредитівці, 304 Схід 9-та вул., Н. Й. Автобус від'їде в неділю, о год. 7:30 ранку з-під УНДому, 2-га авеню і 9-та вул. в Ню Йорку.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ...

(Закінчення зі стор. 1)

ними структуральними дефектами і тому його важко перепродати. Присутні обговорили різні альтернативи, які запропонував інж. Скіра, і у висліді рішили дати йому відповідні уповноваження для остаточної розв'язки, цієї так дуже клопітливої для ЗУАДК проблеми.

Після короткої перерви наради продовжувались у післяполудневих годинах. У черговій точці д-р Білик подав під дискусію та до затвердження Екзекутиви зладжений ним проєкт розподілу ділових функцій між окремих референтів, які можуть діяти автономно в порозумінні з головою ЗУАДК. Докладний плян цих намічених обов'язків був висланий до окремих віцепрезидентів ЗУАДК на місяць перед нарадами. Присутні вповні одобрили цей практичний проєкт голови і по тій лінії почнуть свою працю відносні референти, що у висліді підсилить активність цілої системи ЗУАДК і зробить його провід працездатним і динамічним тілом. При тому голова відзначив дуже віддану активність наймолодшого віцепрезидента Дзвінки Швед

У кінцевій точці д-р Білик докладно з'ясував справу організаційних комплікацій, які заіснували після ненадійної смерти директора Европейського Представництва ЗУАДК, бл. п. Михайла Рудка. Саме в тому часі був щасливим збіг обставин, що до Европи виїхав ред. Ярослав Гайвас, якого голова уповноважив перебрати діловодство і документацію нашого Представництва в Мюнхені. Ред. Гайвас виконав це доручення дуже сумлінно, маючи повну співпрацю в цьому Контрольної комісії нашого Европейського Представництва під головуванням д-ра А. Фіголя. У всіх справах ред. Гайвас листовно консультувався з д-ром Біликом. Про все те він поінформує докладно Екзекутиву ЗУАДК після його повороту до ЗСА, а вона вирішить які заходи почати для реорганізації тамошнього нашого Представництва. Ред. Гайвас одержав теж доручення голови поїхати до Відня і провірити можливості евентуального відкриття там станиці ЗУАДК. Такі ж станиці плянується зорганізувати вкоротці в Римі, Парижі, Лондоні, а навіть в Ізраїлі.

Директор канцелярії Мирон Баранецький поінформував присутніх про свою працю. Він веде діловодство ЗУАДК і полагоджує усі формальності в канцелярії. Будь-які грошові впливи є вписані своєчасно на відповідні конта, а жертводавці одержують потрібні посвідки. Канцелярія відкрита від понеділка до четверга між годинами 9-1, а в п'ятницю від 3-7 вечора.

У дискусії порушено теж справу пресового звіту із Загальних Зборів ЗУАДК, що його зладив ред. І. Кедрин-Рудницький. Про ці та інші закиди в бік займе вкоротці відповідне становище наша Контрольна комісія на чолі з д-м В. Саляком, як теж і вибрана Загальними Зборами Провірочна комісія в особах д-ра І. Скальчука, д-ра М. Ценка і д-ра Я. Падоха.

Екзекутива рішила скликати пленарне засідання Дирекції ЗУАДК в грудні ц. р. До цього часу наша Контрольна комісія переведе потрібну контролю всього діловодства ЗУАДК. Рішено також почати акцію зорганізувань станиць ЗУАДК по більших осередках нашого поселення, або підшукати відповідних зв'язкових там, де зайде потреба. А в міжчасі наш пресовий референт д-р І. Скальчук, як теж і окремі референти, інформуватимуть українську громаду про працю і заміри ЗУАДК у діючому періоді.

При кінці нарад д-р Білик висловив подяку українській пресі за їхню поміч ЗУАДК, поміщуючи на своїх сторінках наші статті, комунікати і заклики, як теж і всім тим, що ставляться з повним довір'ям і зрозумінням до нелегких проблем ЗУАДК, виявляючи добру волю розв'язувати їх спільно з Управою.

Наради, що їх протоколували в українській і англійській мовах секретарі ЗУАДК пп. М. Кавка і І. Яворський, закрито о год. 5-ій по полудні.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
І
УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ ПРИХИЛЬНИКІВ АБН в АМЕРИЦІ, НЮ ЙОРК
ЗАКЛИКАЮТЬ
все Українське Громадянство Ню Йорку, Ню Джерзі й околиць
взяти участь у відзначенні

20-ИХ РОКОВИН
ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Збірка учасників о год. 9-ій ранку в неділю, 15-го липня 1979 р. на розі 59-ої вул. і 5-ої евеню, Ню Йорк, Н. Й. для походу до катедри св. Патрикія.

Під час Св. Літургії в намірені уярмлених народів відповідну проповідь виголосить відомий проповідник о. протоігумен ПАТРИКІЙ ПАЩАК

Після Богослуження вимарш організовано до „БЕНДШЕЛ" в Центральному Парку, де відбудеться

АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ

На Маніфестації з коротким словом виступлять голова Комітету ТПН, Ню Йорк — п. Г. Угліх, Крайовий Предсідник ПАБНА — д-р І. Дочеф, гість з Формози — д-р Ку Чен Канґ та відомий український діяч, професор коледжу з Мериленд, д-р АСКОЛЬД СКАЛЬСЬКИЙ.

В мистецькій частині візьмуть участь молоді бандуристи з Ансамблю Школи Кобзарського Мистецтва, танцювальна група Осередку СУМА з Йонкерсу та мистецькі одиниці інших національних груп.

На Маніфестації запротестуємо проти нахабности Москви, яка не тільки загарбала наші прадідні землі, але своїм „законом" про громадянство намагається накинути нам ролю невільників совєтської імперії навіть тут в цій вільній країні.

До активної участи в 20-ім з черги відзначенні Тижня Поневолених Націй закликаємо все Українське Патріотичне Громадянство, щоб належно підтримати наших нескорених національних борців за свободу та прискорити визволення України.

Є дуже побажаним, щоб Шановні Пані і Молодь прибули в народних строях.

КОАУО, Відділ УККА
і Український Відділ
ПАБНА Великого Ню Йорку

НАТИСК НА СОМОЗУ ЩОДО РЕЗИҐНАЦІЇ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

Манаґуа, Нікараґуа. — Пресові агентства інформують, що тоді коли сандіністи, тобто партизани, які ведуть війну проти уряду президента Анастасія Сомози, помалу поширюють засяг своєї контролі, очевидно, з тяжкими втратами у боротьбі з відділами Крайової Ґвардії Сомози, натиск на президента Нікараґуи в справі його резиґнації з кожним днем збільшується.

Вашінґтон, як інформують кореспонденти, волів би, щоб президент Сомоза зрезиґнував тепер, бо у випадку мілітарної поразки і перемоги сандіністів, урядові З'єднаних Стейтів Америки та демократичних держав Латинської Америки буде тяжче впливати на ситуацію і старатися не допустити до влади марксистів та інших лівих груп, що їх сильно підтримує кубинський диктатор Фідель Кастро.

Американський амбасадор до Нікараґуи, який повернувся 4-го липня до столиці цієї центральноамериканської держави, вже вдруге в імені уряду ЗСА закликав до резиґнації Сомози, на що він вже нібито в принципі, раніше погодився, але тепер все ще домагається ґарантій для його прихильників і ґвардистів, за життя яких він побоюється.

Тепер зростають спекуляції, що ген. Сомоза, члени родини якого керували країною від 1933 року, зрезиґнує на протязі одного тижня. Поінформовані джерела повідомляють, що після резиґнації буде проголошене перемир'я між Крайовою Ґвардією і сандіністами та розпічнуться переговори між встановленою сандіністами хунтою та можливим переходовим урядом.

Після дводенної консультації у Вашінґтоні, яка включала також розмови з президентом Джіммі Картером і його дорадником у справах крайової безпеки Збіґнєвом Бжезінським, американський амбасадор до Нікараґуи Лопенц А. Пеззулло прибув до Манаґуи, тоді коли інший посланець Державного департаменту Вілліям Д. Бовдлер полетів до Коста Ріки, щоб продовжувати розмови з сандіністами, але незабаром відлетів до Панами на переговори з урядом тієї держави.

Натиск на президента Сомозу збільшився, коли стало відомо, що партизанські частини, помимо відступу з передмість Манаґуи, здобули чималі успіхи на провінції.

Деякі військові аналітики твердять, що у військових колах Нікараґуи очікують змін, але там вірять, що між Сомозою і ЗСА наступить якесь домовлення. Ніхто з військовиків вже не вірить, що Сомоза може виграти війну з сандіністами і відібрати назад втрачені місцевості. Сандіністи контролюють тепер північну частину Нікараґуи з такими головними містами, як Леон і Матаґальпа, а також шляхи до країни Гондурас. У кінці минулого тижня вони захопили місто Себако, що дає їм можливість контролювати міст на т.зв. „Пен-Амерікен Гайвею" та інші головні шляхи.

Американські коментатори вказують, що уряд ЗСА старається переконати уряди деяких латиноамериканських країн, як і самих сандіністів, щоб у створену вже хунту були включені також представники більш поміркованих кіл Нікараґуи. З уваги на те, кілька членів Державного департаменту перебувають у столицях центрально і південно американських держав, переговорюючи з урядами тих країн, щоб вплинули на сандіністських повстанців в тій справі.

Загальні Збори УККА в Бріджпорті

Загальні Збори УККА, Відділу в Бріджпорті, відбулись 25-го лютого ц. р. Збори відкрив голова Відділу В. Пелещук.

До Президії Зборів увійшли інж. Ігор Гайда — як предсідник і Микола Івашків — як секретар Зборів. Після відчитання протоколу з попередніх Зборів і приняття його до відома, слідували звітування членів колишньої Управи. Секретар Відділу Я. Гура звітував за час від 19-го лютого 1978 до 25-го лютого 1979 про всі відбуті засідання і поїздки членів Управи та про переведені збірки на фонди: СКВУ, Організації Оборони Людських Прав, ЗУАДК і на УНфонд. Касир п. В. Сусла подав всі приходи і розходи каси Відділу та сальдо на наступний період. Зв'язковий Відділу Рома Гайда звітувала про участь в діяльності місцевої коаліції етнічних груп в справі оборони прав людини про предкладення почесної грамоти Миру, виставку доказів переслідувань віри на Україні, про акцію збірки пожертв крови для шпиталя, відзначення коаліцією пам'яті покійного інж. М. Стахова кол. члена коаліції, а також про цінні доповіді і коментарі д-ра Абенда на українські теми на телевізії і в англомовній пресі. Голова Контрольної комісії В. Бабій звітував про переведену контролю всіх актів і касових книг, під час якої не найдено ніяких браків, а навпаки все у взірцевому порядку. Голова Відділу В. Пелещук звітував про всі засідання Управи і влаштовані імпрези, як: Академія Т. Шевченка, після якої слідувала передача на руки Дарії Стахів — пропам'ятної грамоти для покійного її мужа за його жертвенну працю, як кол. голови Відділу. Опісля голова Відділу звітував про успішно відбуту весняну Забаву про участь голови на імпрезах і сходинах місцевих парохій і етнічної Коаліції Оборони Прав людини, переведені збірки і продаж жетонів на фонди СКВУ і Воєнних Могил, про протест Відділу до канцелярії радіостанції Ен-Бі-Сі проти фільму „Голокавст" з його кривлячим для українців змістом, та про роздання протестаційних летючок проти цього фільму, про участь голови на Ювілею УДУНА в Ню Гейвені, письма до урядів в справі переслідувань наших церков, про переведення акції курсів Українознавства, та про всі його поїздки до Головної Управи і на стейтові Збори Відділів УККА (схід), — про підготову і построєння Листопадового Свята, гратуляційне письмо з подякою від Відділу для М. Олівер на університеті Св. Серця за її прихильну до етнічних груп працю. Дальше він звітував про всі інші поїздки голови на позамісцеві засідання і збірки, на збори і маніфестації в обороні прав людини, про передачу президентові п. Вассерманові конденцій по смерти колишнього прем'єра Ізраїля — Ґольди Меєр, про підписання проклямації Української Незалежности і Соборности губернатором стейту Е. Ґрассо і опісля посадником міста п. Манданічі та про спеціяльну листовну подяку голови до дирекції станції Ен-Бі-Сі на каналі 5 для д-ра Абенда, за його прихильні і цінні доповіді і коментарі на українські теми. На цьому звітодавець закінчив та подякував всім членам Управи і співпрацівникам за їхню працю і співпрацю, склавши спеціяльну подяку за працю Ромі Гайді, як головній зв'язковій Відділу з іншими етнічними групами.

Після дискусії над всіма звітами принято їх одноголосно до відома і уділено абсолюторію уступаючій Управі Відділу.

Опісля обрано нову Управу Відділу на рік 1979, в склад якої увійшли: Василь Пелещук — голова Відділу, Степан Пелещук — заступник голови, Ярослав Гура — секретар, Володимир Сусла — касир, Микола Іванко — заступник касира, Володимир Болонний — культурно-освітній референт, мгр Степан Волянський — референт української преси, (референта англомовної преси підшукає і кооптує сама нова Управа Відділу), Василь Бабій — голова Контрольної комісії, Любомир Чубатий і Василь Макійчик — члени; Микола Івашків, Микола Максимюк і Петро Бойчук — збірщики УНФонду.

Мгр Степан Волянський

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого неоціненого та всіми нами улюбленого виховника та друга

сл. п. проф. пл.сен керівництва
ОЛЕКСАНДРА БЕРЕЖНИЦЬКОГО

складаємо цю скромну жертву на
ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ПЛАСТУ,
а пам'ять Його між нами залишиться на завжди.

З нашим, таким дорогим для тебе наш виховнику, Пластовим та гуртковим останнім

СКОБ — Бур-ку-ку
члени бувшого гуртка „Голуб"
з Міттенвальду

Бандера Володимир	$ 20.00
Герула Степан	20.00
Кузьма Орест	20.00
Мочула Михайло	20.00
Небеш Орест	20.00
Солтис Юрій	20.00
Український Юрій	20.00

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ
св. п. СОФІЇ з САМОЛУКІВ
ВОЛЧУК

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД
$ 100.00 зложили:
Інж. Юліян Фриз, інж. Володимир Фриз, М. і О. Курочка-Стасюк, В. і М. Палідвори, Осип Головацький.

Дочці Ярославі і зятеві Маріянові Борачок та членам родини складаємо вислови найглибшого співчуття.

В ТРЕТЮ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п. о. крилошанина
ВАСИЛЯ ТАНЧАКА

26 ЛИПНЯ 1979 р. будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в слідуючих церквах:

НЮ БРАНСВІК, (Ню Джерзі), ЛЮВІСТОН (Мейн), ТОРОНТО, БОСТОН, ЛЮРД, МЮНХЕН, АРҐЕНТИНА І БРАЗИЛІЯ

Просимо спом'янути Покійного у Ваших молитвах.

Дружина — ОЛЕНА
Дочка — МАРІЯ з мужем ЮРІЄМ ДИЦЬОМ і синами.

ПЕТРО МАРЧИХА

помер, ненадійно, 6-го липня 1979 р.,
урodж. 5-го вересня 1911 р. в селі Софниця, пов. Ярослав, Україна

У глибокому смутку залишив:
брата — АЛЕКСАНДРА
сестру — АННУ ВОЙТОВИЧ з чоловіком МИХАЙЛОМ
та брата ТЕОДОРА в УКРАЇНІ
кузина — ПЕТРА МАРЧИХУ з дружиною АННОЮ і ІВАНА ЗЕЛЕЗА з дружиною та дітьми
та ближчу і дальшу Родину

ПАРАСТАС — у вівторок, 10-го липня о год. 7:30 веч. 1979 р. в пох. заведенні Бреннен при 22 вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в середу, 11-го липня з того ж похоронного заведення до церкви св. о. Миколая, а опісля на цвинтар на Факс Чейсі

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З глибоким смутком повідомляємо Родину, Приятелів та Друзів, що в неділю, 8-го липня, по довгій та тяжкій недузі, відійшов від нас у Вічність, прийнявши Найсвятіші Тайни, наш Приятель

бл. п.
ОСИП ВОЗЬНИЙ

народж. на Закарпатті, жив в Добромірі, проживши 64 роки

ПАНАХИДА — в понеділок, 9-го липня о год. 7:30 вечора.

ПАРАСТАС — у вівторок, 10 липня 1979 р. о год. 7:30 веч. в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в середу, 11-го липня 1979 р. год. 9:30 рано з того ж пох. заведення до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

— Приятелі і друзі
залишив брата — ІВАНА в Польщі з родиною, сестру ІРИНУ ВОЗЬНУ в Галичині і сестру БОГДАННУ з сином ЮРКОМ на Сибірі та Родину, Приятелів і Знайомих в Америці.

ЄВГЕН ХРАПЛИВИЙ

(Закінчення зі стор. 2)

що була вже згадка, Є. Храпливий належав до т. зв. „люблинських цісарів" (до них В. Кубійович зараховував В. Болюха, Ю. Шепаровича, М. Луцького. З. Пеленського і Є. Храпливого), які „панували" над цілим українським громадським життям того часу в тому Дистрикті та давали працю сотням українських інтелігентів. Є. Храпливий, відтак, не раз згадував, як він попав у „цісарську фамілію", яка була під протекторатом „головного цісаря" д-ра В. Кубійовича. У червні 1941 року, коли Я. Стецько формував свій „уряд", то Є. Храпливого він назначив керманичем (міністром) ресорту сільського господарства. Одначе, Є. Храпливий цього уряду не перебирав, будучи тоді в Кракові. У тому ж самому часі він був членом Національної Ради у Львові.

Є. Храпливий був дуже товариською людиною, мав природне відчуття тонкого гумору, любив часом із деяких наших „політиків" і „громадських діячів" покепкувати, але все це робив дуже інтелігентно, з гумором, без цинізму і без наміру будь-кого образити. Своєю присутністю він впливав на своє окруження дуже погідно, створюючи довкола себе милу товариську атмосферу. Цим він приєднував собі приятелів, співробітників до праці, які його за цю вдачу та за його працю любили та шанували.

Ця, розмірно дуже коротка й побіжна, згадка про велику громадську працю Є. Храпливого, з приводу 30-річчя його смерти, хай заступить китицю квітів на його могилі в Ерлянгені від усіх його друзів і співробітників із „Сільського Господаря", від друзів кооператорів і від мене особисто, як одного з наймолодших співтоваришів його кооперативної праці, на добру та вічну згадку українській громаді серед якої він жив і для якої ціле своє життя працював.

(Кінець)

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2)

Росії й Україні, та, на жаль, ця частина спогадів загубилася, і в книзі маємо тільки те, що автори бачили на Гаваях, островах Фіджі, в Новій Зеляндії, Австралії, в Сінгапурі, в Маляйзії, на Цейльоні, в Індії, Кувейті, Іраку, Ливані, Сирії, Йорданії, Єгипті, Святій Землі, Туреччині, в Італії та Ватикані.

На вступі автор пише, що „це не є книжка історії чи географії країн світу, що їх ми відвідали. Це списані особисті враження з подорожі". І це добре, бо ця книжка дуже цікава найширшому колові читачів, які довідуються про вищезгадані країни те, що цікавило і цих чотирьох священиків, які відважилися об'їхати нашу Землю, та бути „поза своїми парафіями майже три місяці!, зробити за той час коло 35,000 миль і бути у 28-ох краях, бачити всілякі чудадива й їздити літаками-джетами". Вони плянували „подорож-прощу", бо бажали відвідати Святу Землю, Люрд, Фатіму, Арс, Рим, та їх запросив єпископ Іван Прашко відвідати ще й Австралію, і так ця подорож зробилася „подорожжю навкола світу".

Автори дійсно дають дуже цікаві відомості про країни, які вони відвідали. Ось одно речення про Індію: „Перебуваючи в Ню Делі, читали ми у місцевій пресі про „Дівчину, що жила двічі" (ст. 176).

Про Кувейт пишуть автори, що в ньому перед 1946 роком „ознакою багатства було мати осла — де на базарі продавали верблюдів — тепер там продають авта".

Про Святу Землю пише о. Овчаренко аж на 60-ох сторінках, подаючи цікаві дані про християнські пам'ятки, які досі збереглися під мусулманськими та ізраїльським пануванням.

Хто хоче поширити своє знання про світ, нехай купить собі цю дуже цікаву книжку, яка коштує тільки 6 долярів вже з пересилкою. Писати на адресу: Mr. Alexandr Kotowysh, 164 Newton Ave., Winnipeg, Mann. R2V 1N2, Canada.

ПІД РОЗВАГУ...

(Продовження зі стор. 2)

поглинуть одне одного, не здійснилось. Але є всі познаки, що комуністичні режими вичестять один другого. В. Кульчицький уболіває над камбоджійцями, які падуть жертвою „ганойського імперіялізму." Той конфлікт це ніщо інше як зудар між совєтами і Китаєм „через уповноваження", і нам розпачати над тим нема потреби. Тимпаче, що новий режим для народу Камбоджі все ж приємливіший, чим жорстокий Пол-Пота. Є теж усі познаки, що мусулманскі та інші повстанці дадуть собі самі раду з комуністичним режимом в Афганістані.

В статті „Виклик чесним..." аж надто грубими нитками шитий погляд деяких наших кіл, що нам треба „бити" світовий комунізм, де він не проявлявсь би. Важко з таким поглядом погодитись, бо нині змагаються про впливи у світі тільки націоналізми, які підшиваються під шильд комунізму, тобто є московський націоналізм, китайський, в'єтнамський, і другі, які є у взаємному конфлікті. А подруге: навіть, коли б прийняти існування такого одноцілого ворога, то „протикомуністичний" фронт, який дехто з нас монтує, є таким слабим і аполітичним фактором у п'ятикутнику сил — ЗСА, СССР, Японія, Китай і Европа, які зовсім не керуються ідеологічними факторами, а чисто коньюнктурними, що ми тільки витрачаємо марно духові і матеріяльні ресурси на такі „бої".

Палестинська справа набирає нині у світі ваги, бо той нарід виростив за останні десятиліття інтектуальну еліту й зумів з'єднати економічні ресурси на захист своїх змагань. „Збройні" атути, репрезентовані Арафа том, втрачають вагу. Але шанси на успіх ростуть.

Учімось.

СПОГАД ПРО НАУКОВЦЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

популяцій). На підставі своїх експериментів з дрозофілами проф. Ветухів зробив важливий далекосяжний висновок, що став новим словом у генетиці.

На протязі двадцяти років після смерти М. Ветухова, його праці постійно згадують і цитують у книжках та підручниках з популяційної генетики, публікованих на Заході, а також у наукових журналах. Побіжний перегляд фахової літератури показав, що на праці М. Ветухова є посилання в таких книжках видатних учених: B. Wallace — „Основні питання популяційної генетики" (англ. мовою, 1968; Теодосій Добрянський — „Генетика еволюційного процесу (англійською мовою, 1970; Diether Sperlich „Популяційна генетика", видана німецькою мовою у Штудтгарті 1973 року у серії „Основи модерної генетики"; Eliot B. Spiess „Гени в популяції" (англійською мовою, 1977). В 1978 році М. Ветухова згадано в провідних американських наукових журналах: „Proceedings of the National Academy of Sciences", „Evolution", „Genetics".

На останній конференції дійсних членів УВАН у ЗСА 19-го травня ц. р. ухвалено приступити до вадання книжки: „Михайло Ветухів. Життя і діяльність", матеріяли для якої уже зібрані. Ця книжка має відбити багатогранне творче життя професора Ветухова і підсумувати його наукові здобутки. Було поміщено кілька праць М. Ветухова, які досі зберігаються в рукописах, зокрема статті з історії генетики в СССР і стаття про українізацію вищих шкіл в Україні в 1920 роках.

Тихо пливе річка Седл...

Тут, над річкою Седл, мешкали індіяни тисячі років. У річці досить риби, в лісах мали дикий виноград, малини та всілякі інші ягоди. А до того ж вбрід було буйволів і диких индиків. Тому добре їм там було — жили наче в раю.

У 1676 році приїхав тут наш земляк Олександер Заборовський, народжений в Жовкві. Ніде немає записаного, чим він займався у Польщі, але видко не хотів жити під пануванням у короля Собєского (Україну той час уже розділила поміж собою Москва і Польща у 1667 році Андрусівським договором). Тому він втік до Голляндії, там він змінив своє віровизнання на протестантське, а також прибрав інше прізвище — Альберт Забриcкі — і переїхав із голляндцями до Америки. Швидко він одружився з бельгійкою — і сьогодні їх тут є велика родина — Заброскіх, які вбільшості думають, що вони корінні поляки, бо їх перший предок приїхав з Польщі. А називаю їх своїми земляками, бо я також народжений на Жовківщині в 1893 році за Австрії, але я себе не почуваю австрійцем.

Малий Олекса був видно підприємчивий і мудрий, бо втік з Польщі. Тут скоро вивчив обидві мови — англійську та індіянську — і розпочав торгівлю з індіянами. Він переїздив через річку Гудсон, де сьогодні є Джерсі Сити, там брав в індіянів скіру і м'ясо і це продавав в Ню Йорку (тоді Ню Йорк називався Ню Амстердам).

Олексі найбільше подобалася ця трохи гориста околиця, де є тепер повіт Берген — і тут він закупив від індіянів поверх три тисячі акрів землі, попри річку Седл. Від цього часу, на тих обширах землі, що їх закупив колись Олекса, постали три села — Гогокус, Парамус та Седл Ривер. Дві перші — це індіянські назви, третя англійська. Про це як постала назва третього села розповідають, що в гості до голляндців, яким Олекса вже попродав площі під фарми приїхав англієць. Але тому, що він більше гороїжився як тамошні голляндці і щось там прогрішився супроти індіян вони хотіли йому чуба обрізати — „оскальпувати". Кажуть, що перестрашений англієць так втікав перед індіянами, що аж загубив сідло з коня. На другий день, приїхавши до голляндців, він прохав їх, щоб допомогли знайти йому сідло, — „Седл". Індіяни ще тоді коней не мали, то й сідла їм не було треба, та й кинули його в річку. Тому й вони показували на річку і на сідло. Індіяни запам'ятали назви „седл" — і так назва цієї річки залишилася й досі.

Крім цього, що по тій річці поставлено тартаки і млини, щоб їх гнала вода, звичайно біля неї було тихо.

Сьогодні все життя над річкою Седл ожило, а це відколи тут прийшла заграти на бандурі на пікніку в Рамзей, Н. Дж., ...русалка Лаврентія. Перший, хто купив в „Сурмі" бандуру це був п. Стефан (Шкрейко) Шкляренко, це було тоді, коли він пішов на емеритуру. Відтак закупив бандуру д-р Гук, п. І. Вайдлер (Василишин), панна Донна Куріз (з роду Ґурських). Тут щосуботи згадані вище особи і я грішний беремо лекції на бандурі. Як не може приїхати панна Лаврентія Туркевич, то приїздить проф. Левицький. Так, що вже понад річкою іде „Гомін по діброві", бож зібралися тут всі бурлаки. Ми не маємо атомової бомби, отруйних газів, не маємо танків, але маємо бандури, українську пісню, танці, вишивки, писанки — і цим собі здобуваємо серця інших етнічних груп. Це наша перемога.

А тоді, ще коли не гомоніла бандура — і тільки тихенько журкотіла річка Седл — була тут така тиша як співається в українській пісні:

„Тихо над річкою,
ніченька темная,
Спить зачарований ліс.
Ніжно шепоче він
казку таємную,
Сумно зітха верболіз"

М. Сурмач

Успішне закінчення медичного семестру на Філії УКУ у Філядельфії

Офіційне закінчення курсу „Фізичні і психічні підстави здоров'я", Весняний Семестер 1979, Філії УКУ у Філядельфії. У першому ряді сидять (зліва): д-р В. Федорів, д-р Р. Сухий, д-р Т. Цісик, д-р Р. Дикий, о. Т. Лончина, д-р С. Бережницька, д-р Я. Колибабюк, д-р З. Баб'як, проф. д-р Леонід Рудницький, директор Філії. Не прибули на час до фотографії: проф. д-р М. Лабунька, заступник Директора, д-р Ю. Ісаїв, Сестра Надія, ЧСВВ, д-р О. Черник, керівник курсу і низка слухачів.

Фото: МЕВА

Минулого семестра відбувся на Філії УКУ у Філядельфії доволі надзвичайний курс: „Фізичні і психічні підстави здоров'я". Надзвичайний чи може радше незвичайний цей курс тому, що звичайно Український Католицький Університет і його Філії займаються гуманістичними і богословськими науками, а не медициною. Та мало кому відомо, що статут УКУ передбачає теж і розвиток медичного факультету. Блаженніший Патріярх Йосиф вже давно розвинув концепцію, щоб українські лікарі, а головно ті, які проживають в Америці й Канаді, зорганізували власну клініку і при тому започаткували теж медичні науки в рамках УКУ. Можливо, що минулого семестра зроблено при Філії УКУ у Філядельфії перший крок у цьому напрямі.

Важко передати в одній статті ввесь матеріял, що його обговорено та проаналізовано при помочі фільмів, прозірок та інших експонатів впродовж цього семестра, який тривав від 6-го березня до 22-го травня 1979 р., бо діяпазон курсу був доволі широкий. Д-р Олександер Черник, наприклад, розглядав у своїх викладах з великим ентузіязмом і зі здоровою дозою гумору кібернетику тіла, проблеми та терапію новотворів і недуги дітей, д-р Юрій Ісаїв проаналізував серце і серцеві недуги, д-р Зеня Черник дала докладний огляд функцій та недуг нирок, а д-р Зенон Баб'як з'ясував найновіші засоби лікування недуг зубів і рота.

Не обійшлося теж без страху (багато слухачів вбачало у себе всякі симптоми, про які говорилося), особливо при викладі д-ра Ю. Бережницького, якого тема була „Куріння тютюну та недуги легенів". Неофіційна статистика Філії УКУ у Філядельфії виказує, що після того викладу, 45 відсотків курящих слухачів перестало на один день курити.

Виклади на курсі „Фізичні та психічні підстави здоров'я" ніколи не були сухі. Крім медицини була там теж здорова доза гуманістики. Вже згаданий д-р Ісаїв завжди ішов у своїх викладах поза межі медичного знання і звертав увагу на моральні проблеми пов'язані з сучасною медициною. Подібно і д-р Р. Осінчук (одинокий викладач з-поза Філядельфії) у свойому викладі „Технологія, медицина і здоров'я людини" аналізував деякі пекучі проблеми в цій ділянці з філософсько-моральної точки зору. Рівнож д-р Є. Новосад захоплював слухачів курсу своєю доповіддю п. н. „Модерна психологія та совєтські психушки", у якій він викрив весь нелюдський спосіб терапії умовохворих в СССР, як і способи знущання над людиною медичними засобами. Потрясаючою була доповідь п. д-р С. Бережницької, яка опрацювала тему „Плащениця в Туріно: страсті й смерть Ісуса Христа у світлі медицини". При помочі прозірок, д-р Бережницька познайомила слухачів з деталями кожної частини цієї відомої плащаниці, вказала на кожну частину відбитки Христового тіла, де збереглися сліди-ознаки бичування, тернистої корони, цвяхів і проколеного боку Спасителя. Підставу на всі ці виклади дав д-р В. Кліш у своїй лекції п. н. „Дещо з історії української медицини", впродовж якої він подав обширний огляд своєї теми починаючи від скитів, а кінчаючи оглядом медичного факультету Українського Тайного Університету та різних українських медичних центрів за кордоном.

Надзвичайно вдалим був теж „панель про смерть", у якому взяли участь д-р Ю. Ісаїв, Сестра (д-р мед. психіятр) Надія ЧСВВ і о. Тарас Лончина, адміністратор Філії УКУ.

Курс закінчено панелем під проводом д-р Р. Дикого, в якому взяли участь д-р Я. Колибабюк і д-р О. Черник.

Курс „Фізичні і психічні підстави здоров'я" був дуже успішним. Крім знання, що його слухачі (зареєстрованих було 66) набули, цей курс дав теж ширшим колам громадян Філядельфії нагоду краще пізнати українських лікарів, а головно лікарів молодшої ґенерації. Ці лікарі-викладачі виявили себе не тільки досконалими знавцями своїх ділянок і здібними викладачами та вмілими педагогами, але, і це може найважливіше, вони показали українській громаді, що їм духове і культурне життя громади близьке, що вони турбуються не тільки фізичним здоров'ям своїх пацієнтів, але й теж духовим і культурним розвитком цілої української громади. Цей вклад праці, енергії та самопосвяти зроблений цими членами пенсильванського Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки під проводом д-ра Олександра Черника справді подивугідний і це зрозуміли не тільки всі слухачі Філії УКУ у Філядельфії, але також усі адміністратори Українського Католицького Університету у Римі. На закінчення курсу „Фізичні і психічні підстави здоров'я" наспіли до адміністрації Філії у Філядельфії листи-гратуляції від проф. д-р В. Лева, декана ф-го факультету УКУ, від о. проф. д-р І. Музички, віце - ректора УКУ і від Ректора цієї ж інституції Блаженнішого Патріярха Йосифа. І саме текст цього листа Блаженнішого, написаного до керівника курсу, д-ра О. Черника, може чи ненайкраще висвітлює вклад цих українських лікарів у громадську і наукову працю, що вони її перевели. „Велике Вам Спасибі", — пише Блаженніший, — „за Вашу працю у нашій Філії Українського Католицького Університету в Філядельфії. Своїми викладами з медицини і окремим курсом в тій ділянці Ви збагатили навчальну програму цієї Філії, а знання, яке Ви передали своїм слухачам, напевно поможе їм у поширенні свого світогляду. Цим теж Ви причинились до збагачення нашої української медичної науки, бо відбувався в українській науковій інституції, слухачами були українські студенти і наше громадянство". „Дав би Бог", — кінчає Блаженніший свого листа, — „щоб цим Ви дали почин, що про нього мріяв покійний д-р М. Панчишин, створення нашого медичного факультету в програмі праць Українського Католицького Університету ім. св. Климента".

Надіємося, що ця праця наших лікарів буде прологом до великого діла.

проф. Леонід Рудницький
і о. Тарас Лончина

Вислід 17 Літературного Конкурсу СФУЖО Фундації Марусі Бек

Жюрі 17-го Літературного Конкурсу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, в присутності голови СФУЖО, інж. Лідії Бурачинської, розглянуло 15 надісланих на конкурс оповідань на засіданні, що відбулось 3-го травня ц. р., у домівці СУА в Філядельфії о год. 2-ій по полудні.

Після довшої дискусії поміж двома членами д-ром Романенчуком і д-ром А. М. Бойцун (бо третій член, д-р Олександра Ткач не могла прибути з незалежних від неї причин, але телефонічно подала свої пропозиції), вирішено признати першу нагороду — 100 дол. за оповідання „Історія одного кохання", авторкою якого виявилась Софія Наумович. Другу нагороду поділено на дві частини: першу з них отримало оповідання „Кунта і Волтер", яке написала Ольга Кузьмович, другу — признано за серію оповідань „Софійський Собор", авторкою якого виявилась Віра Смерека.

Жюрі одноголосно відзначило такі оповідання: „Відсвіт із другого світу" — авторка Світляна Кузьменко, „Крайка" — авторка Анна Максимович, „Таємниця друзів" — авторка Ірина Дибко, „Студентка" — авторка Ганна Черінь.

Крім цього Жюрі вирішило відзначити три оповідання для дітей, а саме: „Сорочечка" авторкою якого виявилась Ольга Гаєвська, „Бабусина казка" — авторка Валентина Єрмоленко, і „Ніч страху" — авторка Ольга Ільків.

Оповідання надіслані на 17-ий Літературний конкурс дуже актуальні; темою 8-ох оповідань була проблема двомовности і шукання своєї ідентичности, — трьох історична тематика з Другої світової війни — двох — спомини, один літературний монтаж і один репортаж. Жюрі ствердило їхню різноманітність і задовільний рівень.

Д-р Анна Марія Бойцун,
д-р Богдан Романенчук,
д-р Олександра Ткач.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА
14-го ЛИПНЯ, 1979

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва св. Івана Хрестителя, 270-го Відд. УНС відбудуться о год. 7:30 веч. в Укр. Народному Домі. На порядку зборів звіти фінансові, організаційні, збирання членських вкладок та інші важні справи. Проситься чл. прибути заплатити вкладки, або посилати поштою на адресу — фін.-секр. S. Ostrowsky 29 Lexington Ave., Jersey City, N.J. 07304 tel. 432-2983

СУБОТА
14-го ЛИПНЯ, 1979

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ 371 Відд. о год. 7-ій веч., в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки.

Стефанія Стеців — гол.
Вол. Шпирка — заст. гол.
Леся Назарук — кас.
Ю. Баранюк — фін. секр.

НЕДІЛЯ,
15-го ЛИПНЯ 1979 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Запор. Січ 367-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії св. Йосафата. На порядку: Пікнік Т-ва, який має відбутися 5-го серпня, 85-ліття УНС і інші справи. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.